

POVEZOVANJE JAVNE PIONIRSKÉ KNJIŽNICE S ŠOLSKIMI KNJIŽNICAMI

Marina Muzica

Javna pionirska knjižnica si prizadeva, da bi vključila v svoje delovanje čimveč mladih (po standardih 50%). Zato se mora sistematično odpirati tudi k drugim tipom vzgojno-izobraževalnih ustanov za mladino, pri čemer je pomembno, da svoje delo s temi tudi smiselno usklajuje.

V prispevku bo govor o nekajletnih, natančneje od 1980 do vključno 1984. leta, delovnih izkušnjah koprské pionirske knjižnice na tem področju.

S šolsko knjižnico se povezuje pionirska knjižnica tako, da na temelju vzgojno-izobraževalnih programov izvajajo specifične oblike sistematične knjižnične in knjižne vzgoje učencev.

Po predhodnem najavljanju in ob upoštevanju morebitnih želja pri sestavi programov, so nas v teh letih obiskale številne organizirane skupine, v spremstvu knjižničarjev ali učiteljev.

Delo s takimi organiziranimi skupinskimi obiski obsega:

a) **knjižnično vzgojo**, ki pomeni postopno vzgojo učenca v samostojnega uporabnika knjižnice z vsemi knjižničnimi pomagali. Torej je namen te vzgoje usposobitev aktivnih uporabnikov knjižnice. Učence 1. in 2. razredov seznanimo z osnovnimi pravili za obiskovalce knjižnice, s postopkom pri izposoji knjig in jim razkažemo tisti del knjižnega fonda, ki je primeren njihovi starostni stopnji. 3. razredom predstavimo knjigo. Pri tem opozorimo učence na avtorja, ilustratorja knjige in razložimo pojme leposlovna knjiga in poučna knjiga. 4. razrede seznanimo z namenom in uporabo AIK in naslovnega kataloga. To poteka hkrati z drugo obliko knjižnične vzgoje, to je »uganka meseca«. Višje razrede seznanimo s tematskim katalogom za leposlovje in s tematskim katalogom za poučne knjige ter uporabo teh katalogov, kar pote-

ka tudi hkrati ob reševanju »uganke meseca«, ki zahteva tudi uporabo priročnikov, slovarjev, leksikonov, atlasov.

Znanje, ki ga pridobivajo učenci pri skupinskih obiskih, še nadalje utrjujejo pri individualni izposoji, pri individualnem reševanju »ugank meseca« ter pri nadaljnjih skupinskih obiskih.

b) **knjižno vzgojo**, ki poteka hkrati s knjižnično vzgojo. Za nižje razrede pripravljamo izbore pravljič, pesmic, pravljičnih ugank, seveda primerne njihovi starostni stopnji, za višje razrede pa pripravimo knjižne uganke in literarne kvize. Ure pravljič in pravljičnih ugank so bile večkrat izvedene tudi na vaških osnovnih šolah.

Priljubljena oblika je tudi srečanje z ustvarjalci. Zaradi prostorske stiske vabimo na ta srečanja le predstavnike razredov. Pred srečanji z ustvarjalci smo pripravili in razposlali program po šolah, tako da so se učenci pripravili, saj smo ob takih srečanjih izvedli tudi pravljične uganke iz del ustvarjalca, ki nas je obiskal. Prav tako smo ob razstavah, hkrati z vabili, pošiljali besedila za literarne uganke. S tem smo opozorili na vsebino razstave. S posredovanjem osnovnošolskih knjižničarjev so učenci večkrat sodelovali pri oblikovanju kulturnega programa naših prireditvev. Otroci so ob otvoritvah razstav sodelovali z recitali, glasbenim ter igranim programom.

Rezultati takih organiziranih skupinskih obiskov so spodbudni, saj marsikateri učenci postanejo potem redni člani in aktivni uporabniki knjižnice. Po vsakem takem skupinskem obisku znatno naraste število novo vpisanih članov.

V teh letih je obiskalo knjižnico 240 organiziranih skupin (6000 uč.), organiziranih je bilo 360 ur pravljič, ugank ter kvizov, ki jih je poslušalo 4400 otrok, 18 ugank meseca, 6 obiskov ustvarjalcev ter 77 priložnostnih ter tematskih razstav.

Nadaljnje oblike povezovanja s šolskimi knjižnicami so:

— pomoč pri razstavah. Osnovnošolski knjižničarji so se večkrat obrnili k nam zaradi razstav. S pomočjo naših katalogov so prišli do potrebnih informacij pri zbiranju gradiva. Poleg knjig in vezanih letnikov periodike smo jim posodili tudi plakate in drugo gradivo, ki smo ga uporabili pri naših razstavah.

— Osnovnošolskim knjižnicam smo pomagali tudi z medknjižnično izposajo, predvsem z izposajo knjig za bralno značko in za domače branje. Tako so bile oskrbljene tudi podeželske osnovne šole s posredovanjem bibliobusa.

Razultate našega dela objavljamo v glasilu »Pionirska knjižnica«, to so literarni kvizi, pravljične uganke, uganke meseca, bibliografije,

seznami knjig na različne teme in različne informacije, do katerih smo prišli pri pripravah na razstave. Glasilo pošiljamo vsem osnovnim šolam kot pomoč knjižničarjem in učiteljem pri njihovem delu.

V bodoče bi bilo potrebno tesneje sodelovati, posebno pri sestavljanju in pošiljanju seznamov za bralno značko in domače branje. To bi nam marsikdaj olajšalo delo in stike s starši ter pomagalo pri pravočasni nabavi zadostnega števila knjig.

Koristni bi bili tudi periodični sestanki s šolskimi knjižničarji. Problematiko šolskih knjižnic spoznavamo le iz razgovorov s knjižničarji, vendar bi morali biti ti stiki tesnejši in organizirani, saj je to osnova za koordinirano sodelovanje, medsebojno dopolnjevanje in usklajevanje programskih zasnov v korist skupnega uporabnika, to je osnovnošolske mladine.